

Notes breus

DISCURSOS

Ha estat obert el Parlament de la República. La cerimònia no ha revestit l'encarcarament oficial amb que la reialesa obria, abans, les Corts, que més tard tancava, amb menys ostentació, però amb més bons desigs. No ha pogut sostreure's, no obstant, el Govern Provisional, de certes teatralitats que no han fet més trascendental l'acte cívic d'obrir-se les Corts Constituents.

La monarquia, inaugurava les sessions amb la lectura d'una declaració freda i insincera. La República les ha obert amb un discurs vibrant i prometedor de realitats. El Borbó repetia, amb propòsit de no complir-ho, el que els seus ministres escrivien. El senyor Alcalà Zamora ha improvisat, cordialment i eloqüentment allò que el poble sent i espera. Hi ha un perill però, per l'esdevenidor. Correm el perill que afalagades les oïdes amb l'eloqüència d'un bon discurs, volgüem esperar que les Constituents ens donin bons discursos, i no és pas oratòria el que les Corts han de donar.

Els Parlaments de la monarquia tenien fama de parlar molt bé i fer poc i malament. La característica de les Corts de la República ha d'ésser tot una altra cosa. Per a construir el Codi polític del país no són necessaris floreigs oratoris. Seria una falla sensible que els Diputats pensessin més en l'èxit personal que els pogués proporcionar una oració eloqüent, que en la feina àrdua, però profitosa, que els ha encarregat la sobirania popular.

Un discurs inaugural, un bell discurs per a començar, està molt bé. Dóna solemnitat a la tasca que va a iniciar-se. Una sèrie de discursos eloqüents distreuen i dificulten l'acció pràctica de les Corts. Els comentaris que al voltant del parlament del senyor Alcalà Zamora s'han fet, palesen l'eloqüència del treball oratori del president del Govern provisional, demostren com fou oportú per l'ocasió en què fou pronunciat.

La feina ja és començada. Ara cal, dones, que es doni preferència al fons. Cal pensar en la solidesa, en la fortitut de l'obra trascendental que s'ha de portar a terme.

XEIX

La província i la comarca

En els dos últims articles hem comentat el contingut general del Projecte de l'Estatut de Catalunya, el qual l'hem trobat ben redactat i ben orientat. Avui ens proposem, però, fer un comentari a l'article 48, el qual creiem que sobra o almenys s'hauria de modificar. L'esmentat article diu: "Quant a les eleccions a què es refereix l'article, el territori de Catalunya serà dividit en cinc circumscripcions següents: Barcelona ciutat, Barcelona circumscripció, Girona, Lleida i Tarragona".

La primera objecció que se'ns acut fer és que no veiem la necessitat de fer constar a l'Estatut un detall propi d'una llei interna, com és la delimitació de les circumscripcions electorals. Per aquest sol fet, el govern de Catalunya es veurà impossibilitat de modificar aquesta divisió, si noves exigències o defectes que es poden presentar en la pràctica del funcionament electoral ho aconsellessin.

Un altra objecció, és l'haver adoptat precisament la clàssica província espanyola com a circumscripció electoral. Dins de Catalunya, la província, no representa cap unitat, ni econòmica, ni històrica ni molt menys geogràfica. La província és una creació arbitrària del poder central, i la seva creació no respon més que a una mesura d'ordre públic, o sigui a la necessitat de subjectar-nos més fortament al ministeri de la Governació.

Dins d'aquest conglomerat arbitrari que se'n diu província hi ha comarques que tenen interessos divergents i entre les quals hi ha ben poques relacions. En canvi tenim comarques pertanyents a dues províncies les quals s'han de mancomunar per a moltes coses i que amb aquestes circumscripcions les separem per una funció tan principal com són les eleccions de diputats a la Generalitat.

Tenim a Catalunya unitats ben vives, com són les comarques econòmiques, les quals responen a sentiments i necessitats ben arrelades.

La comarca econòmica, si més no, és un conglomerat d'interessos i tots els seus ciutadans eligiran els representants llurs, els quals podran ésser del color polític que vulguin; sempre, però, dins la generalitat, representaran la comarca. En la divisió per províncies, es pot donar el cas que una comarca es quedi sense cap representant directe, i que una altra comarca d'interessos divergents, oposats n'aconsegueixi varis. Arribada l'hora que a la Generalitat es discuteixin interessos que afectin a ambdues comarques, què passarà?

Se'ns dirà que els representants a la Generalitat no han d'estar subjectes als interessos de cap comarca determinada, i per tant, hauran d'actuar amb la més pulera rectitud i imparcialitat. A més a més, hauran d'estar subjectes a la disciplina d'un partit.

Ho tenim en compte tot això, i teòricament haurà d'ésser així; però tots sabem que en el terreny pràctic, per pulere i disciplinat que hom sigui, sent certa debilitat pel bocí de terra nadiua; i no hi ha cap dubte que en tota pugna entre comarques, hom es posarà de la part d'aquella a la qual perteneix.

Si amb la divisió comarcal es tem el retorn del caciquisme, tal vegada hauria valgut més fer de tot Catalunya una única circumscripció i implantar la representació proporcional.

Compremem que hi ha bastant a discutir en la qüestió de la delimitació de les circumscripcions electorals; per aquest motiu precisament i per creure que no és una qüestió bàsica sinó accidental, creiem que no se n'havia de parlar en l'Estatut; car de legislar-ho la Generalitat, hauria estat molt més fàcil de corregir-ne tots els defectes que s'haurien presentat i a ben segur s'aniran manifestant.

Potser altres raons que nosaltres desconeixem, i per tal de fer desaparèixer possibles recels, han fet que els nostres legisladors hagin mantingut les circumscripcions establertes en les últimes eleccions.

Si no podia ésser d'altra manera, tot lamentant-ho molt, ens hi conformariem.

Més justícia, encara

Per unes fulles redactades en castellà, encara, que ens han vingut a les mans, ens hem assabentat que ans d'ahir varen ésser detinguts cinc individus del comitè de vaga de la Telefònica.

Sabem que aquestes detencions s'han portat a cap en compliment de les arbitràries instruccions donades pel ministre de la Governació, les quals ordres, més que d'un ministre de la República, semblen donades per un antic lacai de l'ex-Borbó.

Fa dies que hi ha entaulada una aferrissada lluita entre aquesta poderosa i exòtica companyia i els seus treballadors, sense que el públic se n'hagi preocupat molt, amb tot i que resten interromputs els importants serveis telefònics. No sabem quines són les causes que han motivat aquesta vaga, però davant d'aquesta perturbació d'un servei públic, creiem que les autoritats tenen el deure d'intervenir-hi i donar una solució.

Si aquesta inhibició no la trobem encertada, la detenció dels comitès de vaga pel sol fet que s'hagin realitzat actes de sabotatge a certs quilòmetres de distància, no solament és injusta, sinó que són actes draconians intolerables.

Caldria un xic més d'afecte pels humils, i no tractar-los amb tanta desconsideració. Sembla que aquests éssers no puguin tenir tan bons sentiments i tanta dignitat com els més poderosos; sembla que a les seves llars no hagin de sofrir per la seva absència, ni per la seva reclusió.

S'hauria d'acabar aquella justícia vergonyosa de la monarquia, la qual quan topava amb un delictu comès per un personatge poderós, cercava tots els subterfugis per a que la llei quedés burlada; i en canvi, si el delictu era comès per un humil, no solament se'l condemnava amb totes les agravants, sinó que moltes vegades es podia dins d'una presó.

Cal que el poble reaccioni i exigeixi que la justícia sigui igual per a tots.

IBER

ELS CATALANISTES REPUBLICANS DEUEN ESSER SUBSCRIPTORS DE "FOMENT"